

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

SUB SEMNUL PREGĂTIRII MARELUI FORUM AL COMUNIȘTILOR: CONGRESUL AL XIII-LEA

ÎNALTE CERTITUDINI

Încercăm, desigur, și în imaginea de înaltă...
...măsurii și duratei exacte —
...partidului între două Congrese
...ale sale, țara între două aseme-
...narea mari și hotărâtoare
...evenimente, partidul și țara
...în apropierea marelui forum
...comunist — și tabloul ce se
...constituie primește noi și de-
...cisive confirmări în materie
...de viață, de muncă, de efort.
...Starea este aceea de lucru,
...de angajare, cuvântul de or-
...dine este acela al răspunde-
...rii, promptitudinea în exerci-
...țiul său economic și social se
...exprimă în aceste zile prin
...noi adăosuri, prin noi asse-
...ruri materiale și spirituale în
...toate domeniile și sectoarele
...de activitate.

neral al partidului, trebuie
...să ducem mai departe spiritul
...revoluționar, să trăim și să
...acționăm permanent ca
...revoluționari, fiind conștienți
...că revoluția pe care am în-
...ceput-o odată cu asumarea
...puterii politice de către clasă
...muncitoare, de către popor,
...sub conducerea comuniștilor,
...a obținut succese mari, dar
...ca să continuăm și să în-
...trebui să se ridice la un nivel
...superior.

Imagini din timpul vizitei de lucru întreprinsă ieri la obiective economice și de cercetare din Capitala de către tovarășul Nicolae Ceaușescu

Biografii de excepție

În acest secol, în care tehnica evoluează
...halucinant de rapid, în care apar energii noi,
...instrumente de-a dreptul uluitoare, a acordat
...prioritate cercetării științifice și dezvoltării
...industriale înseamnă, în fond, a sprijini esența
...și destinul omului, a-l ajuta să se integreze
...mecanismului social. Oricât de departe am fi
...plasați, prin profesunea de scriitori, de
...esența acestor probleme, adevărul lor nu
...poate să ne scape, iar faptul că în proiectul de
...Directive elaborat în întinderea celui de
...al XIII-lea Congres al partidului problemele
...științei și tehnicii ocupă o poziție prioritară,
...este o nouă dovadă de luciditate și clar-
...vizivitate politică. Îndemnul la îndrăzneală și cu-
...tezanță științifică străbate ca un vector do-
...cumentele de partid. Cutezanța științifică în-
...seamnă explorarea necunoscutului, traversarea
...întinerului cu fulgerele gândirii, noi certitudini
...de bunăstare pentru viața omu-
...lui. Tocmai acesta este scopul nobil, înalt al
...științei, acela de a fi legată de nevoile practice
...ale societății, de a fi utilă tehnicii, dezvoltării,
...devenind o sursă inepuizabilă de
...valori, nivel de trai, civilizație, fericire. Re-
...lația intimă dintre știință, tehnică și viața
...din toate zilele străbate ca un fir roșu în pro-
...iectul de directive, dovadă, fără echivoc,
...grijă partidului față de destinele poporului
...nostru, scopul fundamental al politicii sale.
...Îndemnul subînțele la aplicație, la transfor-
...marea ideilor în valori cotidiene, la apropiere
...laboratorului de uzină, indică în același
...timp și calea cea mai sigură de dezvoltare
...a științei și a tehnicii. Descoperirile raționii
...se stabilesc, se fundamentează, se autentifică,
...se dezvoltă prin întințirea directă cu tehnica.
...Se naște, deci, o nouă relație între știință și
...tehnică: aceea de întreprindere și stimulare
...reciprocă. De cite ori necesitatea adaptării
...tehnice urgente dintr-o anumită ramură
...a economiei nu a dus, dincolo de rezultatele
...practice imediate, la realizări teoretice de-
...sebitate sau chiar la descoperirea și fundamen-
...tarea unor noi domenii științifice. Nu există,
...practic, țigă internațională la care participă,
...România să nu reputeze mari premii interna-
...ționale, succese tehnice de răsunet care
...acreditează în conștiința contemporană capa-
...citatea patriei noastre socialiste de a spune
...un cuvânt decisiv și în competiția atât de gră-
...bită și de importantă a științei și tehnicii.

La statul țării

Ci, iată :
...Și-aroma de grîne-a cimpiei
...Și marele freacănt pulsind în oraș
...Și visul din ochii copilului
...Și zborul porumbelului alb
...Și rodirea a tot și a toate
...Ca marea în sunetul scoicii
...Acolo vor fi
...Staf intru bine vor tine
...Adăstind, plânzând
...Citorind viitorul
...Precum țărani rodul pământului ;
...Ci, iată :
...Către Marele Forum
...Nu doar un gând
...Nu doar urare trimitem
...Ci însăși inima noastră
...de ostași pe frontul cuvintului.

Florentin Popescu

Toamnă românească

Clasă, puternică, învăluindu-ne gândul
...și ochiul cu mireasma deplină a se-
...velor intruchipate în rod, toamna pa-
...tricii — ne place să recunoaștem, mai
...bogată acum ca oricând — trăiește dincolo
...de minunatele ei otrăvuri vegetale, în nostalgia și
...deoparte, aspirația ficitului dintre noi. Mai
...mult decât expresia stării de plenitudine (reflec-
...tă în modul nostru de a simți și trăi), ea,
...măria sa toamnă românească, apare ca o îm-
...plinire a nevoii de armonie, însumând în mul-
...tiplele și ademenitoare ei priveliști pilda zi-
...lor de muncă fără pregăt, a brațelor care, ne-
...istovite, își așteaptă acum la ceasul rotund și
...clar, semnele recunoașterii și biruinței. Este
...o biruință această nepus de frumoasă toamnă
...când sensul de deplasare al roadelor a înclinat
...balanța dinspre arii și livezi către răcoarea
...înmiresmată a hambarelor și pălaturilor, când
...ramurile culterate se deslipesc de la pământ și
...cimpia își permite să respire, câteva secunde,
...cu gândul la germinările viitoare...

Dar sufletul (invadat de sentimentul biruinței)
...intruchipat în culoarea și sevele neasumitelor
...roade, în boabele „proaspete, vii și păstoase”,
...ori, „gălbui sau roșii, verzi, sinilii, aurii” nu se
...oprește doar aici, la încetarea, uneori fără mar-
...ginal, a căutărilor neastăpânite în imaginea
...căruiă împlinirea capătă sensul duratei.

Viorel Sâmpetean

Continuare în pag. a 7-a

EPOCĂ ȘI POEZIE

Actualitatea marilor mituri

Spaciu balcanic al literaturii române
...deosebite, cum am văzut într-un articol
...trecut din „Luceafărul” (nr. 32/1984),
...accepta comună a pitorescului. Cli-
...matul de libertate spirituală instaurat în ul-
...timele două decenii a permis, printre altele,
...reformularea reconsiderarea — în spirit
...modern a unor structuri mitice străvechi. În-
...trecerea la marile mituri, folclorismul de substanță,
...arhatitatea generică răstălmăcită sau numai „si-
...muleț”, figura mitologică folosită ca pretext
...pentru meditație filosofică — toate acestea
...formează un cadru larg, cu vizuini și situații in-
...terferente.

Spaciu balcanic este (ținutul original al lui
...Orfeu, cântărețul născut în Thracia montană.
...Originea poeziei și cîntul. Orfismul, o compo-
...ziție distinctă a liricii contemporane. În poezia
...lui Dan Laurentiu performanța orfică este să-
...vîrșită într-un spațiu al virtualităților, într-un
...încercare a „imperfect somn de aur”. Concepția sa
...poetică urmează riguros conduita iubirii fără
...cunoaștere. Creația este intruchiparea fidelă a
...extazierii orifice. Conștiința orfică este o con-
...știință stelară. Regindirea originilor ține de o
...profunditate aproape impenetrabilă. În concepția
...orfică simultaneitatea dintre esență și existență,
...suprapunerea planului ideal cu cel obiectual se
...traduc prin concomitanța dintre originea cuvîn-
...tului și acțiunea performanței lirice. Opera ajunge
...astfel să semnaleză materializarea originii,
...fiind „viața cuvintului” — existență marcată de
...senzații morții. Întoarcea la originea poeziei
...cîntului rămîne în această ordine un eseu.
...Opera, perfecțiune care echilibrează haosul,
...îmbătășnește ca pe o condiție vitală această
...deznațdejde.

Dimpotrivă, Orfeu-ul lui Horia Zilberu este,
...vizibil, desigur din constituția de poeta artifiz
...a autorului. E un Orfeu îndrăgostit (1966) ra-
...diind intensități de lumină și incitare metafori-
...că, de fapt punct de plecare al dezlegării mis-
...terului construit cu o dibăcie de artizan al me-
...taforei. Iubita imaginară a căreia i se închină
...poetul este un abur vegetal, decantare ultimă a
...esențelor. Erosismul său e unul „universalizat”
... (Marian Popea).

Un tradiționalist în sens orfic este George
...Istrate. Poezia lui exaltă ritualic figuri și sen-
...surii mitologice, învăluite de tensiuni incanta-
...toare. Expresionismul țărănesc — destul de ce-
...nusușu aici — este bogat ilustrat. Alături și în
...mod paralel cu Gh. Istrate, George Alboiu este
...creatorul unei vizuini poetice sprijinită pe sim-
...turi ancestrale transcrise în codul fabulistei
...generice-mitologice. Ea se înscrie în cadrul unui
...resort activ al liricii de astăzi : (re)crearea unei
...geografii mitice. Cit de specific românească este
...o asemenea ipostază, e limpede de văzut. Sursa

Costin Tuchiță

Continuare în pag. a 6-a

TRANSILVANIA, inima mea!

Mă întorc în Transilvania
...în fiecare
...an, cu trupul infio-
...rat de emoție și sufletul în
...palme și cînd intru în peri-
...metrul cu aura lui inconfun-
...dabilă și unică mă simt sfîșit
...și mut ca în fața mamei.
...Mă întorc în Transilvania,
...la altarul sfînt al orbisiei me-
...le, să asculți cum crește iar-
...ba și se schimbă frumoa și
...cum inima băntuiește bătrîn
...ca înzestra de tîrziu și țară
...de pîrișană.

unde pașii lui Decebal s-au
...imprins în piatra multimi-
...lenară ca un sigiliu nobiliar al
...existenței și rădăcinilor noas-
...tre.
...Mă întorc în Transilvania și
...fiecare răsuflează a mea e a la-
...crimii și fiecare vorbă — un
...poem de slăvire și — fiecare
...pas o nădejde și o certitudine.
...Mă întorc în Transilvania
...cînd simt bolnav de dorul cel
...fără leucire, cînd vreau să știu
...că există, cînd vreau să mă în-
...creditez că voi exista încă.

noi am vrea ca bucuria noas-
...tră să invadeze și șesurile, pre-
...facînd ostenele oamenilor în
...fract, și atunci însăși oricare
...națiune să poată învia și or-
...ganiza cele de lipsă, națiunile
...cele puternice prin cultura lor
...sosită în ajutor unul aluia.
...Astă ar fi de dorit și la popo-
...rului român, ca și el să se
...ajute unul pe altul, să poată
...înainta asemenea și cu cele-
...late națiuni.”

Mă întorc în Transilvania,
...la Teber, acolo unde își are
...reședința veșnic îndurerată,
...strălucitor, fără de moarte
...eros, răg și idee, jertă și
...credință: Avram Ibrăilescu.

Mă întorc în Transilvania și
...ure spre Cîteștea. Abel Ioni-
...ca memoria de umbra ma-
...relei Miba: tîmniș în slava și
...eternitatea amintirii țărâre
...sîrăceale ale lui Horea, Cloșca
...și Crișan.

Mă întorc în Transilvania și
...ure la Sarmizegetusa, acolo

Mă întorc în Transilvania,
...la Teber, acolo unde își are
...reședința veșnic îndurerată,
...strălucitor, fără de moarte
...eros, răg și idee, jertă și
...credință: Avram Ibrăilescu.

Mă întorc în Transilvania și
...ure spre Cîteștea. Abel Ioni-
...ca memoria de umbra ma-
...relei Miba: tîmniș în slava și
...eternitatea amintirii țărâre
...sîrăceale ale lui Horea, Cloșca
...și Crișan.

Mă întorc în Transilvania și
...ure la Sarmizegetusa, acolo

Mircea Micu

REPERE LITERARE CONTEMPORANE

Poezie și solificare (I)

Întemeind poezie, prin joc, „o răsucea
...a tuturor cărbunilor sale” (dacă s-ar pu-
...tea astfel parafraza unul din versurile
...de George Cavalerul Trac, Manimazos),
...scrie să fie devastat într-o stihia Logosului,
...rețența către a poetului: Ion Gheorghe emerge
...din comentariul operii sale ca un țărîm al solifi-
...cării. Nu se încheagă doar un teren provizoriu,
...neutr, într-un punct de intersecție al sensu-
...rilor fundamentale care o compun, ci un spațiu
...poetic privilegiat, un țărîm cucerit, suspendat
...fiind odată în echilibrul exaltației și cer-
...titudinii („Flat, flat”) ; a sinopăi extatică în
...vertiginoasă lăbrie de belinește anulează, pen-
...tru intervalul acestui text, etimonul conflictual
...al lirismului său. În spațiul care-l separă de
...Neicanime din Zoosofia de acel Duminică din
...Noimele, „Izăr de noima lui Apollo”, „Mari
...nedreptăți, uzurpări de suflete și vieți / s-au
...făptuit într-o zămisirea poezilor” — anunță
...Serisorile Esențiale. În numele lor, poetul își
...asumă „într-o continuă anamneză revendicativă,
...o arheologie a noimelor („Am lucrat cu unelte
...căuătorilor de morminte / incit merg cu troie-
...ne de patră pină la glazne, / viața noastră
...de-stunci aducîndu-mi-o astăzi aminte”, a „epi-
...tafelor și inscripțiilor în piele și riduri”, a „sfin-
...țelor hieroglifice de pe țărani” („din zori căzuți
...cu stinca de gît / se ridică seara cîi zeii mult
...încercatei lor spîie / pe focul mare pus, pe ru-
...găi tîneri de mînt / și-n apa morții aruncați
...și-mpînsi de-acolo înapoi”). Un univers poetic
...cucerit de o nostalgie arhetipală a refăcării
...tiparelor unui substrat arhat într-un continuu
...orizont de pierdere, fie îndepărtat între milenii,
...fierbe în „magma alchimică” a acestui „Logos
...turbat”, al „vorbirii grozave” cu o forță de
...coerență ce devastează efemerele taxinomiile exe-
...getice. Dar, într-un ultim ostrov, se închide spa-
...țiul transmutării ei glorioase : Joacă joculul
...cultură de „spiritul aliantelor” în care pulsează
...bucuria relației, de la cuvintele așezate ca
...moata, pină într-ale celui din urmă poem : „Pa-

săre pe masă. / Între doi călăreți / Prea lumi-
...noasă / Acestei vieți ; / De aur la picioare, / Te
...cugulesc doi cocori. / Să nu cu-aiți soare /
...Să ne omori ; / De foc la ghiare, / Se ling doi
...serpi / Să nu de-aiți soare / Să rămînem sterpi
.../... Să fim fie bună masă / Între doi Călăreți, /

Cristiana Hincu

Continuare în pag. a 7-a

Un critic simbolist

bucurie înmulțită în explicarea liricii
...moderne românești, corelate cu stăpîni-
...rea unui limbaj critic evoluat, recom-
...mandă pe N. Davidescu drept un spi-
...rit orientat în problematica poeziei noi. Blamul
...pe drept primit, pentru pamfletul argeșean din
...1937, precedat de articolul detractor la adresa
...lui Caragiale, marele scriitor fiind privit ca un
...exemplu de inaderență la spiritualitatea națio-
...nală, au lăsat în umbră, pentru multă vreme,
...meritele de critic ale lui N. Davidescu. Dar a-
...semenea erori regretabile nu anulează un trecut
...valoros de prospectare a expresivității simbo-
...listice. Denigrarea celor doi mari creatori îl va
...fi surprins, probabil, și nu între ultimii, chiar
...pe N. Davidescu, în seama cărui trebuie trecu-
...te receptarea favorabilă, în 1922, a lui Tu-
...dor Arghezi, pertinent comentat în Flacăra dar
...și mai înainte, precum și a lui Bacovia, Bla-
...ga, Adrian Maniu, Perpessicius. La Bacovia, re-
...cenzat sau felicitat într-un interval scurt de ci-
...teva ori, în 1918, în 1924, și 1930 sînt relevate
...autenticitatea impresiei dureroase, persistenta

Nicolae Velea

Continuare în pag. a 7-a

Fiindcă e vorba de țară

Fiindcă e vorba de țară
...de oameni și lu-
...curile ei : acestor
...creșteri dinlăuntru, neintre-
...ruptelor fluxuri, ridicării și
...suprapunerii de nivel, cote
...care se aspira și care
...atrag neîncetat, într-o invi-
...zibilă dar magmatică lume
...de gânduri și stări, ca o ur-
...nire de riu din adîncuri și
...cu forțe nebanuete, tuturor
...acestor creșteri, așadar, frăm-
...tăntărilor și zăbierilor acces-
...toare — cum le-am putea
...spune, o mare, nu ? O mare
...sau o ridicare a oricăru-
...lui gest, a oricăru-
...lu-
...ru la rang și putere
...de ființă. Și totul prin oar-
...menii, desigur, prin istoria
...lor. În răstimpuri care râm-
...n puncte vii și semn de
...durată într-un univers care
...se naște și se luminează, se
...limpește continuu. Un astfel
...de moment este acesta
...de acum, și fiindcă e vorba
...de țară, de pământul, de lu-
...curile și oamenii ei, acestă-
...ră mare, așa cum o simt
...și-o disting eu, are ceva și
...din încremenirea sub nori a
...unor uriașe crește de valuri,
...răsuflet virifur și coame de
...munți la presiunile zăpezii
...pe cer, spumă de aștri
...sau simburii lor poense fra-
...gezi în jos și se întind ca pe
...o cosmică plajă. Pentru că e
...o continuă naștere de țară,
...țara se naște tot timpul și
...din toate unghiurile, pe to-
...ate laturile și în toate cum-
...penele, sub toate bolțile și în
...toate zidurile și alcătuirile ei.
...Să nu simpla doar pe aer
...lucru țării și auzi din rădă-
...cini toate unchirile, toate ri-
...dicările și creșterile ei. Să
...deschizi ochii numai pe dîn-
...ga zăpezii și nopților ei și-o
...vezi pină departe și de de-
...parte din străfundul și in-

Lucaefărul

A.I. Zăinescu

POEME CĂTRE MARELE FORUM COMUNIST

A fi comunist

Să știi că există mereu o spadă ce fumegă
Să știi că ești propriul tău scut
După ce un pământ asemenea altora și totuși
mai altfel!

Te-a îngăduit. Te-a inventat. Te-a crezut -
Drumul către ceilalți e drumul
Ploilor spre lumea subpământelor semințe
În vreme ce noi, unul câte unul
Le strecurăm lumina printre gene.

Te-ajunge istoria ca o umbră asemenea
Umbrei tale
Iar adevărul ei ninge peste râni
Ca o rășină ciudată și moale.

Oricum, eu știu că aici vor exista. Și există
Asemenea celorlalți, cu două brațe, în loc
de aripi,

Și-mi ajung pentru zbor:
Prin lacrimă și zimbet mi-am tăiat un drum
dureros de sonor
Și cred că asta înseamnă a fi comunist.

Țară

Eu cred că țara-i o planetă aparte
Rotindu-se de tot atâtea ori
Cât nopțile se vor preface-n soări
Despre care nu s-a scris vreodată carte.

Se așază ierburile-n sine
Pregătind rodirea viitoare;
Ca un cal de aburi toamna vine,
Cal de aburi potcovit c-o floare.

Lasă urme în pământul moale
Adincime, jertfă pentru ploi
O planetă ninsă de petale.

Partidul - axa de rotație
A Țării întregite a rămas,
Flacăra albastră și subțire
Luminind la fiecare pas.

Partidului

Sintem memoria acestui loc:
Noi, oamenii patriei nu găsim reazim decît
În truda prin care
Deopotrivă pământul și fierul și sarea devin
Rivnite puteri viitoare.

Am așteptat dar nu ingenunchezi:
Pentru tot ce-am crezut și cinstit și apărât
Timpul ne-a transformat în bărbăți...

Partidul e semnul că sintem. Că sint
Mai presus de tăcere. Mai presus de cuvînt.

Carmen Focea

Baladă

Cîntă bolta unui fag
Zborul lui din lut,
Cîntecul înalt-n steag
Dangăte de scut.

Lingă ei stau în genunchi
Și-i adus aproape,
Înima ce-i bate-n trunchi
Susur viu de ape.

În arterele de lemn,
Sevele adince,
Ca-ntr-un rit străvechi, solemn
Se preface în singe.

Sus în frunzele lui roșii
Se rostesc cuvinte,
Din pământ răsăr strămoșii
Țara să-mi alinte.

Într-un alai de lumini

Într-un alai de lumini
Domnul Tudor trece
ca un tunet.

Ecoul muntelui
A ajuns pînă aici.

Pietrele lustruite de lacrimi
Scinteiază-n ochii urmașilor.

Acolo unde-mi ajunge dorul,
Acolo,
Marginile țării mele.

Nicolae Sinești

Sunetul fertil

Să vorbești despre adevărul piinii tale
și despre sunetul fertil al clipei,
Să povestești obrazul zilei de ieri de azi
și de mine,

Să faci steag din frunzișul,
din iarba fraților tăi.
Să fii prezent
mereu prezent
la nașterea fîntinilor.
E-ngăduit
chiar flacăra, aceasta vîind
îmi însoțește diminețile cu scîlpăt de zăpadă
Sunt oșteanul ei,
sunt strigătul ei de luptă frumoasă,
Trist ori fericit
o ascult cum se desfoaie în mine
conturu-i în suris nesfirșit.
Sunt zarea ei în semințe
e-ngăduit să vorbești
despre absolutul păsărilor,
e-ngăduit.

Marian Zamfira

Poem

Mai multe chipuri de a-ți privi patria -
deci de-a o iubi

numai unul întregul
precum înfiorata ramură tinăru trunchiul
te simți, la auzul numelui ei rostit
către tine de cele din jur

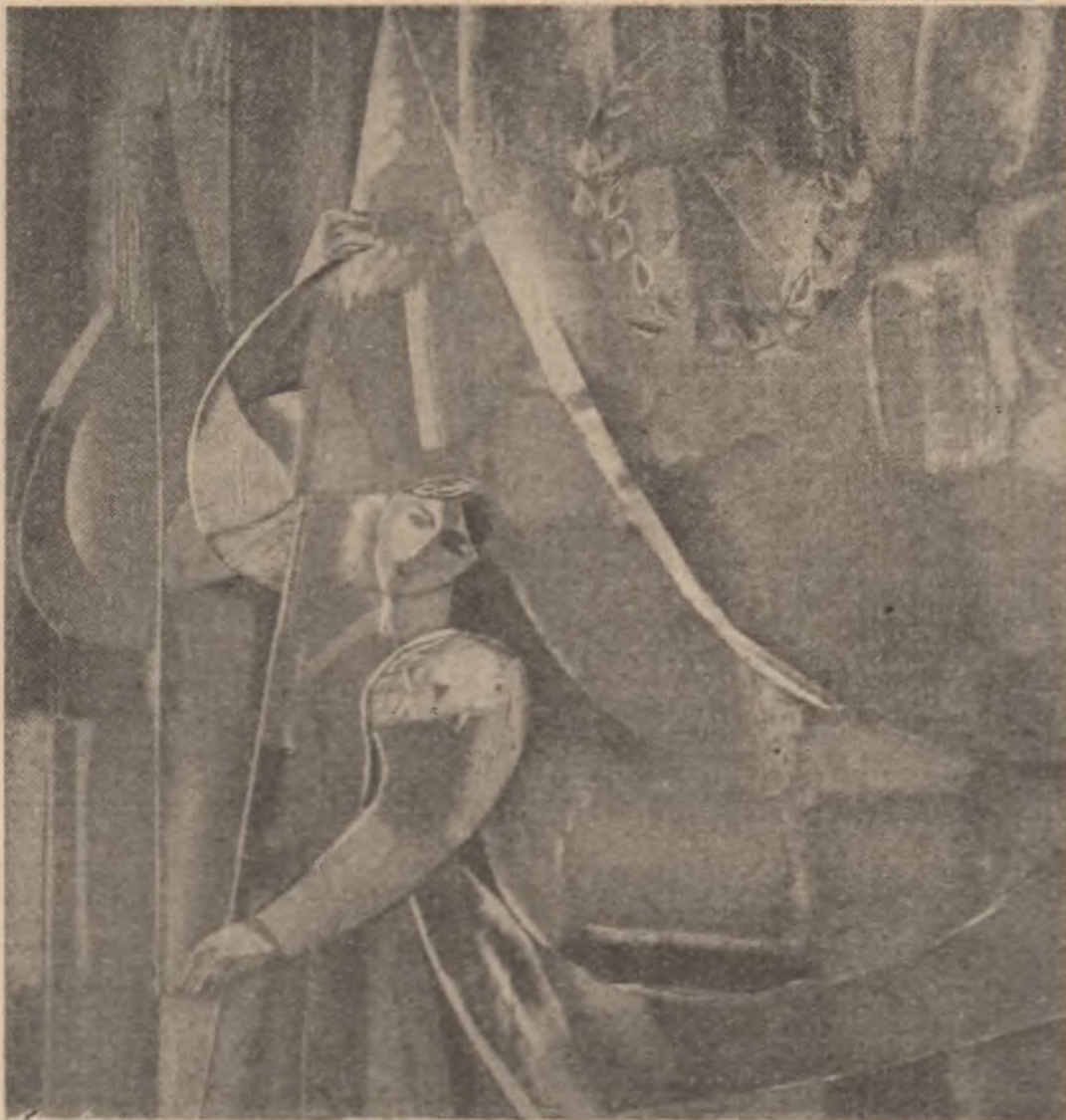
cîteva înțelesuri ale numelui tău
răsărit pe o carte sau tăcut ca o lebădă:
numai unul poate să aibă numele Ei
România întreagă

cîteva feluri de-a fi ai înțeles
pînă acum
pentru Ea numai unul, întregul - cel de
atunci cînd te știi de dinainte al Ei.

Date îți sint multe chipuri de a o privi
ca ramură-om, om-copac, ramură-floare:

De-a o iubi deci.

Daniela Simionescu

Elena Grecalesi: „Sub mindre flămuri”

Trei cîntece

STRABUNI:
În păsări, în aer
în timp
sparg timpul
cu ochi de străbuni.

VIAȚA:
Viața mea
este o brazdă
albă
din faptele Patriei.

OM:
Imn, lumină,
un singur poem:
Și-i adus aproape,
Înima ce-i bate-n trunchi
Susur viu de ape.

M-am însămînat
în Limba Română,
vine primăvara!

Mariela Rotaru

Desene de Raluca Grigorcea

Patrie firească

Ce patrie ciudată,
de încapătinare
Cite luni ai numărat
În ast timp de neschimbat...?
De o calci, îți mîncă mersul
ăst popor născut cu versul,
cînd o crezi ingenunchiată,
morți cu vii într-o armată
te dă viermilor mincare
și se-ntoarce fiecare
ca un foc în matca țării,
ca un dig în fata mării.

Noțiune

Patria, nu-i doar
un desen,
Patria,
e trecere
spre un alfabet
un asalt al redutei de piine.
Astfel cred că rostesc:
„Patrie -
mereu, ca o obsesie
cotidiană,”
pînă cînd eu
fi-voi patrie.

Stilpii

Stilpii vorbesc de fîntini
și de roșii fluvii rămase
în ciutire de bătrîni
ascunse-n argile și oase.

Constantin Menagache

Stăpîni

Peste creștelui noiembrie
am înlînit candoarea ta liniștită
din stîrpea Carpaților o lume nouă
zîmbea cu siguranță adîncită

într-o liniște de noiembrie
tu - eu - mai aproape de-nțelepciune
mai aproape de-o lume nouă
stăpîni pe năvalnica minune

Imn

Născut din zborul
vulturilor!
În străvechia țară
sărutată
de gurile riurilor
înbași degete de
lumină -

extazul trăirii
pămîntului
sub înțelepciunea
soarelui și-a ploii
extazul trăirii
pe acest dezlănțuit
colț de rați.

Patria urcă

Patria urcă treptele
una cite una
împlinirile albe
cîntînd

o cauză dreaptă
pentru oasele

Carpaților
în firea muncitorului
în firea țăranelui -
treptele adevărului

Mircea Popa Alexandru

Stea

Puterea zării urcă vîntu-n sea
Îmi mintui visul vremilor în spadă,
Din unda frunții Văilor o stea
În despletirea patriei să cadă.

De grîne, oase, singe cer și humă
Mi-au pus pămîntii straiul legănare,
Au adormit luțerării la grîndă
Să-mi curgă-n singe Dumărea călare.

Traian Chirăcuță

Illegaliști

Nimeni nu i-a iubit mai mult ca mine,
cu sfială, cu mindrie, nimeni, nimeni...
nimei nu le-a cusut cămăși tricolor și haine
noi

Vă spun că el încă purta ghețele adolescenței
că ea purta vădit entuziasmul anilor celor
douăzeci și doi

Pionieri ai unei ere de-abia începute
creșteau pe ascuns, primeau arme pe ascuns...

Le-au mai rămas pe-ntînderea de timp:
cîteva cătușe ruginite, ploaia de gloanțe,
și un fel de munte, un fel de Olimp...

Primesc cu ochi negri aceste dovezi, această
durere...
Unii spun că e doar istorie, eu sint de altă
pădere.

Descîntec

Patruzeți de flori albastre
să se facă cer senin
peste rădăcina sfîntă!
Patru picături de singe
prins-n magicul rubin!
Patruzeți de bobi de aur,
să avem cu ce tocni
moartea negrului balaur,
limpezimea-n zori de zi...
Patruzeți de paltini verzi,
patruzeți de vechi stejari,
luminări pentru cei morți,
catedrale pentru lări!
Patruzeți de ani de pace
în coloana infinită,
înălțare pentru fii,
pentru patria gîndită!

Valeria Deleanu

Cîntor

Să fie reales:
Țara îl dorește.
Omul cu viață de baladă:
Fi e Cîntorul,
Împîmîndrînd colinele țării.
Nicolae Ceaușescu
Părinte: devotat acestor munți,
Al acestor cîmîi
Stejarilor Patriei.

Limba română

Cred în cuvinte ca în serile lunii mai
cu cerul buburuz de stele;
cu iarba speriată.
Cred în cuvinte ca în singele mamei

Cred în cuvinte ca în bobul de piine;
că va naste spic peste fereastra lui mine.

Cred în cuvinte ca în plugul țăranelui.

Cred în cuvinte ca în ploaia
ce udă covorul de trifoi,
creanga pentru fluierul ciobanului:

Limba Română e mireasa florilor
limba română e ceafă de taur:

Nimic nu se pierde - totul se naște
de la zi la zi fugure de lumină

Ion Machidon

O egretă de apă

Îndrăgostitii de viață trăgeau la rame-ncet,
surizători
pe lingă sălcii înrădăcinate-n nori,
pe lingă sentimente;
inocente siluetele lor nedeslipindu-se de aer,
de pămînt, de univers
lubirea lor e un congres, o egretă de apă
din lac ridicadu-se, din vers
adîncul ochi al celui care-i contempla
o lacrimă
de fericire zboară-se din finalul poemului
meu pe sub steaguri,
pe sub freneticii chiparofii,
adolescenții frumoși
ei patriei mele!

Prima odă

Înapoia orbiilor sărea a secundă,

Patria mea se luminea cu cocori
și-n inima ei filiiu vise
munții deveneau suavi, de piatră de iarbă
de singe -
cîmpurile / străzile aidoma lor nu puteau muri,
nu puteau plînge!
Înainte lucrurilor pulso a monadă -
în inima Partidului Comunist Român!

Văzul lui împănat cu vise-n zbor
peste scaunuri, uzine, peste marea cea mare,
peste gînditoarele bresle din estuare...;

Partidul nostru ni s-a născut
din primăvara lanurilor de stele, de idei, de
grîne!

Putere a Cuvîntului Român!

Marcel Ion Fandarec

Patrie

Esti fruntea mea de tinăru grădină
Cu păsări albe ciugulind zenit
Si-ti sorb încet din muzica drîină
Văpăi de aur ce te-au întregit.

Îți despletesc în timpla ta, și-n cînt,
Miresme noi ce sfredelesc în cer
Cînd sint în nări miresmele de pămînt
Si-ascult la truda lui de șantier.

Si iar cîlînd prin cunoscuta locuri,
Ce-si legăna pădurile de fagi,
Pe unde rîd copilării și jocuri
Rămase mie tot la fel de dragi...

Tu, patrie, ești tîlnitul rîu,
Cîntînd dulos cu tapinani-n munți -
Esti soarele cununilor de griu
Lucind în coronite albe pentru prunci!..

Astfel, istoria

Mă scriu adînc pe brazdele lunare
Cu fruntea mea de tinăru muncitor
Replămîdit din lut nemîditor
Și din Carpații săruțați de mare -

Și număr rînd pe rînd martirii
Stringînd cu ei milenii-n gene
Ce mi-au dăruit din riuri și poiene
Să-nvăț să merg pe drumul împlinirii...

Din cartea mare-a vremurilor noi
Ce arde-ncet cu flacăra curată
Citesc istoria mea toată
Unde se-mbracă timpul în eroi.

Florian Dan

Partidului slavă

Seninul țării îl presimt urcînd
spre spații noi de aripi și țării
și curg în viață faptele din gînd
al tău partid și datorită ție

În plete anii prînd să înflorească
se rotunjesc decenii de putere
te poartă-n inimi firea românească
ca pe-un erou al comunistei ere

Sintem decîși ca să-ți urmăm chemarea
spre noi izbîndă ne porți în viitor
împodobim cu vise toată zarea
a pururi ești partid învingător

Un cuvînt, un destin

Cînd am trecut pragul înțelegerii
am prins cu sfială un cuvînt
o pasăre dorită
dar de care-mi era teamă.

De-atunci l-am auzit și l-am trăit
neîntreput
Unde era lumină venea s-o sporească
prin razele lui de foc și de maci
Unde era întuneric și greu
odată rostit aprindea inimile
și încorda trupurile
pînînd umărul și mîntea
Cuvîntul acesta e un destin
la vîrsta-nțelepciunii e tot mai tinăr
fiîndcă îl întinereste lumina
Cuvîntul acesta, cuvîntul PARTID
e numele meu și-al vostru
e numele țării

Flori de cuvinte

pe brațele patriei

Nu sint destule cuvintele
să înflorească în jerbe
pe brațele patriei!
Să culegem cit mai multe nestemate
din limba ei de miere
și să i le întorcem
în fagure de iubire
S-o venerize în tăcere
cei care n-au darul
cuvîntului măiestrit
Ea trebuie să audă mereu
cum ne bate singele
pentru ca inima ei de mamă
să bată de-a pururi
la timpla noastră

Toma Grigorie

Pămîntul patriei

Pămîntul patriei - vibrare
pogorînd și suînd în lumină
ca o flacăru gînditoare,
pregătînd nașterea soarelui,
în focul fără de șfîrit,
pentru ceasul griului,
pentru ciupa sabiei,
pentru lacrima sloveti.

Pămîntul patriei - statornicie
zidită-n grădini și izvoare,
pe frunțile muntilor - tată,
ia inima cîmpurilor - mamă,
în aripa cuvîntului doînit,
mit crescînd ca piinea dintii,
răzbind pînă azi prin ploii de tăgoadă
în veșnicul zbor al măiestriei.

Pămîntul patriei - uriaș trup
al eroilor zidiți în flăcări nestinse.

Cimpia Română

La miazăzi e țara mea de verde -
leagăn de vis al patriei Române,
unde dreptatea bobului de griu,
și datina și graiul sint stăpine.

Spre sfînte constelații se înalță,
din blind pămînt, cetăți de mărturie;
astfel mă știu țărani și rege dac,
mîndru clădînd pe-această temelie.

Aici veghez cum crește piinea țării
în lan de hauri, printre generatii;
aici eu vreau să fiu stejar de pază
și prin frunziș să murmure Carpații.

Și cînd îmi reazem timpla de fîntină,
în somn visez tot patria Română.

Oglinda patriei

Unduiește-n oglinda fîntinii
albastrul de Voroneț,
izvorînd fără timp măsurat
prin pecețile bravilor
de Transilvania,
de Moldova,
de Valahia.
Din străfunduri țîșnește
spre lumini mioritice
albastrul de România
în ciutura plină.
Și cerul se-mbogățește de senin
deasupra prietenilor mei
beți de albastru daco-latin.

Gheorghe Dinică

Autumnală

Ploaie de aur cade pe copaci
Și din păduri ies vulpile-n lumină
Oarbe păstrăi pocnesc de pe araci
Cromatic hram în conuri de lumină
Pe sub imense zboruri de mireasmă
Ciorchinii ard albastre vini țirzii
Și bruma delirantă ca o iasmă
Mușcă-n obrazul merelor făclii.
Purtînd pe brațe a soarelui povară
Poporu-adună în cămara Țării
Înmiresmatul rod al bunăstării
Cînd curcubeul toamnei ne-mpresoară

Ion Popa Argeșanu

ION CREANGA

IV. Aprocriful funambulesc (2)

Desen de V. Nacu

descrierea de invenție-basm... Fantasticele și dimensiunile... Aprocriful funambulesc...

Este de sine înțeles că în... Aprocriful funambulesc... Fantasticele și dimensiunile...

— Pasaie la turban!... Aprocriful funambulesc... Fantasticele și dimensiunile...

— N-ou mai vine, Ivan... Aprocriful funambulesc... Fantasticele și dimensiunile...

— Dar, mai la urma urmelor... Aprocriful funambulesc... Fantasticele și dimensiunile...

— Foftim! După bucluc... Aprocriful funambulesc... Fantasticele și dimensiunile...

Nicolae Ciobanu

O istorie în imagini a literaturii române contemporane

VAZUTA DE ION CUCU

Artur Silvestri, autor al unei cărți despre „geniu-cultural” pe care a predat-o editurii Albatros

Alexandru Dan Căndulescu, care a pregătit, împreună cu Nichita Stănescu, o antologie din poezia acestuia „Ordinea cuvintelor” în traducere de Carica românească pentru apariția ei

Teodor Balt, prezentat în Lăncrăjan și poetul Prizre Anghel

Alexandru Dan Căndulescu, care a pregătit, împreună cu Nichita Stănescu, o antologie din poezia acestuia „Ordinea cuvintelor” în traducere de Carica românească pentru apariția ei

SEMN Proba liminară

C... Proba liminară... SEMN... Proba liminară...

... Proba liminară... SEMN... Proba liminară...

... Proba liminară... SEMN... Proba liminară...

... Proba liminară... SEMN... Proba liminară...

... Proba liminară... SEMN... Proba liminară...

... Proba liminară... SEMN... Proba liminară...

... Proba liminară... SEMN... Proba liminară...

... Proba liminară... SEMN... Proba liminară...

... Proba liminară... SEMN... Proba liminară...

... Proba liminară... SEMN... Proba liminară...

Marin Mincu

P.S. În Flacăra de săptămîna trecută... Marin Mincu...

Petru Aruștei (VI)

Intenția scenariului romantic este evidentă... Petru Aruștei (VI)...

Intenția scenariului romantic este evidentă... Petru Aruștei (VI)...

Intenția scenariului romantic este evidentă... Petru Aruștei (VI)...

Cezar Ivănescu

CRONICA EDITIILOR

Comori miniaturate și ornate din epoca lui Matei Basarab

Doi tineri cercetători și critici literari, soții Sultana Craia și Gheorghe Buluță au tipărit un frumos volum de „Mănușiri miniaturate și ornate din epoca lui Matei Basarab”.

Cartea a ieșit — se putea altfel? — de sub teacurile Interprinderii poligrafice din Sibiu, Soseaua Alba Iulia, nr. 40, care ne-a hărăzit de-a lungul anilor cu altele și altele frumoase tipăriți (cu prioritate albime de artă color) și ai căror iscusii meșteri mari merită elogul nostru, al tuturor, împătimit și de aspect grafic al tipariturilor.

Nefiind nici istoric și nici istoric al artelor, mă îngădesc în această cronică la câteva impresii de amator și las pe seama specialiștilor oarecărui de rigor. De altfel, cititorii și prietenii acestor file găsec în aparatul critic al cărții pe lângă un studiu introductiv adecvat, tabelul manuscriselor miniaturate și ornate din epoca lui Matei Basarab, ca și descrierea laconică, dar caracterizată în chip preceptiv a fiecărei din peste patruzeci de planșe reproducute în culori (probabil nu și pe hirtia cea mai bună, comparând portretele Domnului și al Doamnei Elina (planșa V) din corpul albumului cu aceleși date și pe coperta, aici pe carton velin și lăcut, unde colorile și detaliile fascioază cu adevărat privirea).

„Domnia lui Matei Basarab (1632-1654) a însemnat o epocă în general pașnică, și, deci, rodnică în cântări de tot felul. „Matei Basarab este tipul reprezentativ al domniilor de țară: ieșit din rîndurile boierimii, legat de pământ prin moșile pe care le stăpînea, lăsat de un lung șir de strămoși, el are cele trei însușiri care au caracterizat pe toți marii noștri domnitori: vizavi, credincios, și gospodăruț. Întindea și cîntărea și îndeplinea și dăruia și nu trăiește un moment de nepăsare și de indiferență față de țară și de popor și de puterile armate. El știe de asemenea că nimic terapeutic nu se poate face fără credință; în sfîrșit, și pătruns de adevărul că statul înflorit înseamnă bună gospodărie, visterie plină, negoț și industrie prosperă. Prietenii îl iubesc; dușmanii îl respectă. Și într-o vreme cînd domniile erau cîteva luni, un an sau doi, el izbutește să păstreze scaunul peste două decenii”. Am citat din istoricul Constantin C. Giurescu, care conchidează de justete domnia lui Matei Basarab, ca pe o „epocă de intensă activitate constructivă, ca pe o „intensă, împreună cu Constantin I Brîncoveanu, din interes istoric muntean”.

În actuale sale, domniitorul muntean a fost sprijinit de două personaje de eminență superioară intelectuală și sufletească. Întîi chiar de „doamna Elina și în al doilea rînd de „domniitorul feminin”. Zice N. Cartoianu: „DOAMNA ELINA” a fost una din acele frumoase icoane feminine care se desprind din trecutul românesc într-o lumină de aureolă, im-

părindu-și vremea între grijile casei (cînd căuțind, după cum se vede din scrisorile ei, „izvoade de păteare și mai mari și mai mici”, ori „semnețe de flori de țelu”) și între „grijile domniei” (cînd fiindu-l locuitorul său în scaunul domnesc, cînd ajutînd rîniții soșii de pe cîmpul de luptă și cerînd sibioleni să-i trimeată „fără zăbavă”, „un cherurgus bun”, cînd, în sfîrșit, punînd la cale cu un gust ales cîntărilor mînistrești și locașuri de recreare sufletească).

Fratele Doamnei Elina a fost Udriște Năsturel pe care același istoric al literaturii noastre vechi, Cartoianu, îl definește ca „era cel mai cărturar boier al timpului său în Muntenia”. Nu-i locul să ne ntîndem aici și — cum recunoaștem — nici nu sîntem de specialitate. Dar bibliografia parcursă cu prilejul acestor simple note (expresie de titlu la venerabilul nostru Kaluzhian), ne îmbucură mult și multe cîte interesante și de actualitate, peste vecium. Din nefericire nu le putem reproduce acum pe toate.

Cele peste patruzeci de reproduceri de miniatură și ornate, manuscriselor aparținînd epocii lui Matei Basarab, au trezit în mintea mea următoarele (o parte) de propoziții:

- Cînd este pace între popoare înfloresc artele și ele lasă dîra de recunoaștere, în consecința lor, a generațiilor;
— Cînd se scrie (miniatură sau și ornată) o CARTE, aceasta străbate secolii și dă seamă viitorimii;
— Cînd un om trădește luni și chiar ani la scrierea unei cărți împodobind-o, de la inițială pînă la caligrafia minuțioasă, lucrul acesta este răzbat de durmirea prețului;
— Un domnitor înțelept lasă în urmă-i semne pe care timpul inexorabil nu le poate șterge;
— Cînd se îngînat între ele cartea, manuscrisă cu aceeași tipăritură ne place — azi, să le iubim pe amîndouă; dar parcă e mai frumusețea decît a decemnatelor și mai multe cîte încană de colorii (rețete, unele neplicate) decît tiparul mîrnat al secolului nostru, chiar dacă, mie nesuferit, cărțile de buzunar olfactiv îmi dau o repulsiu;

— Cînd privești o miniatură și o ornațioanță de odinioară și se impune constatarea că parcă dăm azi mai mult preț tirajului decît frumuseții care este logodirea conținutului explicit cu forma, amîndouă, dimpreună, dătătoare de stare spirituală;

— Cînd doar pentru inițiala unui Act de cancelarie, se muncea zile la zi, recunoscut ca antecedentul nostru șlauc, și că contemporanii, că o pecete de rumăscă dănuie și lasă mărturie de adevărul ei din veac;

— Cînd privești, în sfîrșit, asemenea planșe reproducute frumusețea de odinioară tresăuți sufletește că în urma muncii și a talentului semnul încrustat nu se șterge ci dănuie de-a pururi, peste eroziunea elementelor primare, ca și versul antic care dănuie peste eroziunea aramei.

Gheorghe Suci

Actualitatea marilor mituri

Urmare din pag. 1

folclorică rezistă, inepuizabilă fiind, revărsări de energie sentimentală ori fecundării cu noi idei literare. În sfera aceluiași motiv, al cîmpiei, se încadrează, ca tipologii comunicante, „Cîmpia Eternă” (G. Albu), „Valea Plîngerii” (Gh. I. I. I.), „Pustia” (I. Alexandru). La George Albu, fabulația mitologică, atîtă cîtă este, sfîrșește într-o realitate pagină, energetică, saturată de asprime răscolitoare a geologiei primare, populată de mulțimi nomade. Vechimea aceasta e una a originilor lumilor, a spiritului transcendent ce nu se poate intrincha de cît terestrul, acormînd și sfîrșind în neagra „sărbătoare” a pămîntului.

mai mult de compoziția oraculară și amambulului. Lingă experiența ludică se așază imaginea stringerilor virtuale. Dorul, ca să alegem un singur exemplu, urmează un proces de ermitizare. Desul versu este limpede, semnificația seamănă cu un cristal himeric: cu cît te apropi de el, cu atît alăturea îi scapă.

În același context trebuie situată lirica de mare poet a lui Cezar Ivănescu, pe care o parte a criticii o privește de sus sau pur și simplu, o ignoră. Ea reprezintă fără îndoială un reper esențial al poeziei noastre. Lirica aceasta e tributară arhatății perene prin căutarea obstinată a muzicalității de la structura poemului la efect, nu în scopuri gratuite, ci pentru a extazia „barbar” metafora gnosologică. Intoarce la originala poeziei, parțială, ca performanță, și cu atît mai mult totală din punct de vedere al concepției. Modernitatea acestei viziuni „arhatice” e evidentă. Drama propriu-zisă este o dramă a ființei, are deci statut ontologic. Căci proclamînd ordinea necesară, logosul, poetul sfîrșim unitatea inițială, rodul, starea vîrginală amestecînd inform eros și thanatos. Logosul atentează așadar la virginitatea primordială, posesiunea constîntă este însăși drama constîntă, întemeietorul este și primul distrugător al esenței! Armonia originară e substanța lirică spre care tinde poetul.

Ca structură tradițională modernizată în permanență, balada este o formă frecventată. Există, mai mult, un spirit baladesco în care s-ar încadra poezi diferite, de la Tudor George, manierist stufos, debordant, la Lucian Avramescu, Nicolae Dan Frunțelă sau N. Grigore Mărășanu. Primul a parcurs drumul de la tradiționalism la ironie și persiflare, al doilea imaginează stări-limită aflate la granița desfășurării epice („apropo balade”), justificînd uneori ironie și autoironie, alături în registrul melancolic active, o viață afectivă trăită intens, cu autenticitate (Război în vis e un titlu sugestiv). Prin baladele lui N. Grigore Mărășanu apare în lirica actuală un spațiu înedit: în bălților dunărene, combinate de realitate și proiectie imaginară învîncînd actualitatea prin poetul protest împotriva distrugerii naturii.

Poeme de NIKOLAI KUB'OV

În pădure, toamna

De toate simt că-s multumit Cum stau pe burta tălănit...

În clipele de trist adagiu

În clipele de trist adagiu Îmi reprezintă un riu galben...

Cintec de iarnă

Satul acesta păstrează lumina. Nu-mi prevesti de mult dar...

de pară-i venie naufragiu și timpul se țigirește, mic...

Senzație nocturnă

În negură cînd stas mi-e sufletul nebon...

Si-n față munții suri ca în un semn apăs...

Cristeul a tipat, din nou s-a auzit...

Steaua cimpurilor

Din ceață steaua cimpurilor crește, privește-un ochi de apă tremurată...

Stea călăuză-n clipe de urgie, mi-o amintesc cum după deal sînd...

Stea vie, care flacăra nu-și stinge și liniștește pașimă-n patru zări...

Dar doar aici, din ceață înghețată, ea arde din lumini ei un sens...

Manifestare literară în cadrul „Zilelor culturii sovietice”

În cadrul „Zilelor culturii sovietice”, care se desfășoară în Capitală...

tura sovietică actuală. Din delegație mai fac parte prozatorul Iuri Iakovlev...

Un interesant tînăr poet

Căci un tânăr poet a avut privilegiul să cunosc meșterii literari din țara noastră...

Petru Cărdu realizează în această antologie o apropiere luminată, ascendentă a cititorului român...

Octav Păun

REPERE

Limbile lumii

editura științifică și enciclopedică împreună cu Les Belles lettres din Paris...

Am citit cu atenție o serie de articole privind unele limbi care m-au interesat în cursul anilor...

Aurel-Dragoș Munteanu

Paul Tudor: „Jezii”

Ha! mii pînă, să stăm o clipă-n loc uitînd de trebi...

Da! țărba zvon / Bat valuri leneșoase, zentil arde sub soarelui foc...

Arde peste mări pline de-ardare, pămîntul meu...

Cu toate astea, ca pe-o stîncă scârț, am parea ta...

În românește de Passionaria Stoicescu și Dumitru Bălan

Balkanice

OKTAV RIFAT

Cînd coboară lupii

Tine-ți miinile pentru seară, Legă-te la cap pentru noaptea...

IOVAN STREZOVSKI

Soare și ceață

Ceață de aur plutește pe zăre, Si sîlberăză se arde în comoră...

În românește de Dumitru M. Ion

Paul Tudor: „Molă Oțetului”

SPORT Bucla Giulești — Orhideei..

este cea mai frumoasă ieșire de pe Podul Grant. Pînă duminică trecută...

Mi-ar cădea bine pe buza cramei s-o văd pe Universitatea Craiova întorcîndu-se acasă...

Fănuș Neagu

În curînd: ALMANAHUL -LUCEAFĂRUL- 1985

Luceafărul

Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Redactor șef: Nicolae Dan Frintelată, Mihai Ungheanu (redactor șef adjunct)

REDACȚIA: București, Piața Școlii nr. 1, tel. 17 32 09 ADMINISTRAȚIA: Calea Victoriei nr. 115, tel. 50 74 95